ORDONANȚA CURȚII (Camera a șaptea)

27 noiembrie 2007 *

În cauza C-163/07 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 23 martie 2007,

Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret Ltd Sirketi,

Musa Akar,

cu sediul în Ankara (Turcia), reprezentate de Ç. Șahin, Rechtsanwalt,

recurente,

cealaltă parte în proces fiind:

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii P. van Nuffel și F. Hoffmeister, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

* Limba de procedură: germana.

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul U. Lõhmus, președinte de cameră, doamna P. Lindh și domnul A. Arabadjiev (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Poiares Maduro,

grefier: domnul R. Grass,

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Ordonanță

1 Prin recursul formulat, societățile Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret Ltd Sirketi și Musa Akar solicită anularea Ordonanței Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 17 ianuarie 2007, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret și Akar/Comisia (T-129/06, nepublicată în Repertoriu, denumită în continuare „ordonanța atacată"), prin care s-a respins ca inadmisibilă acțiunea având ca obiect, pe de o parte, anularea Deciziei MK/KS/DELTUR/(2005)/SecE/D/1614 a Comisiei din 23 decembrie 2005 privind atribuirea contractului de achiziții publice de lucrări referitor la construirea de unități de învățământ în provinciile Siirt și Diyarbakir (denumită în continuare „decizia în litigiu") și, pe de altă parte, suspendarea executării procedurii de atribuire în cauză.

Istoricul cauzei

2 În urma publicării unui anunț de participare pentru atribuirea unui contract de achiziții publice de lucrări referitor la construirea de unități de învățământ în provinciile turce Siirt și Diyarbakir (EuropeAid/12160l/C/W/TR), recurentele și-au depus, la 21 octombrie 2005, dosarul de candidatură la Delegația Comisiei Comunităților Europene în Turcia.

3 Potrivit procedurii de atribuire, Comisia a atribuit contractul întreprinderii ILCI Ins. San. Ve Tic, AS, prin Decizia din 29 noiembrie 2005. Prin scrisoarea din 2 decembrie 2005, recurentele au solicitat Comisiei retragerea acestei decizii. Comisia a respins respectiva cerere prin decizia în litigiu, cuprinsă într-o scrisoare din 23 decembrie 2005, notificată recurentelor prin fax în aceeași zi.

4 Această decizie conținea o indicație cu privire la căile de atac, atrăgând atenția recurentelor cu privire la dreptul de care dispuneau în temeiul articolului 230 CE de a introduce la instanța comunitară o acțiune în anulare împotriva deciziei de atribuire a contractului, într-un termen de două luni de la data scrisorii.

Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

5 Prin intermediul a doi avocați cu sediul în Turcia, recurentele au depus la grefa Tribunalului, la 21 și la 23 februarie 2006, o versiune în limba engleză, respectiv o versiune în limba turcă a unei cereri de anulare a deciziei în litigiu (denumită în continuare „prima cerere introductivă”).

6 Ca urmare a unei scrisori a grefei Tribunalului din 21 martie 2006 prin care recurentele erau informate că acțiunea lor nu putea fi luată în dezbatere, deoarece, în vederea soluționării acestui litigiu, trebuiau să fie reprezentate de un avocat care are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru al Uniunii Europene sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European (denumit în continuare „Acordul SEE"), recurentele au depus la 6 aprilie 2006, prin intermediul domnului Ç. Șahin, avocat înscris în Baroul din Düsseldorf (Germania), o traducere în limba germană a versiunii în limba engleză a primei cereri introductive.

7 Întrucât grefa Tribunalului a semnalat domnului Șahin că a omis să semneze versiunea cererii introductive în limba germană, acesta din urmă a depus, la 26 aprilie 2006, un nou exemplar al acestei versiuni care purta semnătura sa. La aceeași dată, acțiunea a fost înregistrată sub numărul T-129/06.

8 La 16 august 2006, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, susținând caracterul tardiv al acțiunii.

9 Recurentele au invocat existența unor împrejurări de natură să califice ca scuzabile neregularitățile săvârșite cu ocazia depunerii cererii lor introductive.

10 Prin ordonanța atacată, Tribunalul a constatat, pe de o parte, că prima cerere introductivă nu respecta o condiție esențială de formă, a cărei încălcare duce la inadmisibilitatea acțiunii, și anume obligația de a depune o cerere semnată de un avocat care are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul SEE, și, pe de altă parte, că o astfel de neregularitate nu era

susceptibilă să fie îndreptată după expirarea termenului de introducere a acțiunii. Tribunalul a apreciat că doar versiunea cererii introductive în limba germană semnată de domnul Şahin şi depusă la grefă la 26 aprilie 2006 putea fi considerată ca respectând condițiile de formă.

11 În această privință, Tribunalul a statuat că acțiunea, care a fost depusă în mod valabil abia la 26 aprilie 2006, trebuia considerată tardivă, dat fiind că termenul pentru formularea unei acțiuni în anulare împotriva deciziei în litigiu expirase la 6 martie 2006.

12 În continuare, ca răspuns la argumentul recurentelor potrivit căruia faptul că introducerea acțiunii cu respectarea formelor legale a fost întârziată din cauza omisiunii Comisiei de a comunica recurentelor, în decizia în litigiu, modalitățile de reprezentare în fața instanțelor comunitare ar constitui o eroare scuzabilă care ar împiedica să le fie opuse termenele de introducere a acțiunii, Tribunalul a reamintit că, în ceea ce privește termenele de introducere a acțiunii, potrivit unei jurisprudențe constante, noțiunea de eroare scuzabilă trebuie să fie interpretată în mod restrictiv. Astfel, Tribunalul a subliniat că o asemenea eroare nu poate viza decât împrejurări excepționale în care, în special, instituția avută în vedere a adoptat un comportament de natură să provoace o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unui operator informat.

13 În lumina acestor considerente, Tribunalul a apreciat, la punctul 44 din ordonanța atacată, că împrejurările invocate de recurente nu permiteau să se concluzioneze în sensul existenței unei erori scuzabile săvârșite de acestea.

14 În consecință, Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă ca urmare a caracterului tardiv al acesteia și a obligat recurentele la plata cheltuielilor de judecată.

Concluziile părților

15 Recurentele solicită Curții:

— anularea ordonanței atacate;

— anularea deciziei în litigiu;

— în subsidiar, trimiterea litigiului la Tribunal pentru rejudecarea fondului și

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului.

16 Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului ca nefondat și

— obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

17 În temeiul articolului 119 din Regulamentul de procedură, atunci când recursul este în mod vădit inadmisibil sau în mod vădit nefondat, Curtea poate oricând, pe baza raportului judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, să respingă recursul prin ordonanță motivată, fără deschiderea procedurii orale.

18 În susținerea recursului, recurentele invocă două motive.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

19 Recurentele reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, precum și articolul 24 din Statutul Curții de Justiție, acest din urmă articol aplicându-se și Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din statutul menționat.

20 Acestea susțin, în esență, că dispozițiile menționate impun instanțelor comunitare obligația de a stabili faptele și de a acționa din proprie inițiativă, astfel încât, în cauză, Tribunalul era obligat să reacționeze atunci când a primit, la 21 și la 23 februarie 2006, prima cerere introductivă semnată de un avocat care nu avea dreptul să le reprezinte.

21 Potrivit recurentelor, Tribunalul avea obligația, pe de o parte, să le atragă atenția cu privire la această eroare de formă, privitoare la capacitatea de a reprezenta o parte, anterior expirării termenului prevăzut pentru depunerea acțiunii, iar pe de altă parte, să clarifice faptele care făceau obiectul primei cereri introductive, precum și să ordone pârâtei să prezinte înscrisurile pertinente.

22 În ceea ce o privește, Comisia contestă că Tribunalul ar fi fost obligat să indice recurentelor, anterior expirării termenului prevăzut de dreptul comunitar pentru introducerea unei acțiuni în anulare, că prima cerere semnată de doi avocați turci nu respecta cerințele de formă prevăzute la articolele 19 și 21 din Statutul Curții de Justiție și arată că Tribunalul nu a fost sesizat în mod legal.

23 În această privință, Comisia arată că, deși este adevărat că Statutul Curții de Justiție și Regulamentul de procedură al Tribunalului permit remedierea, printr-o procedură de îndreptare, a nerespectării anumitor cerințe de formă aplicabile cererii introductive, totuși, chiar și în aceste situații, nerespectarea cerinței de îndreptare a neregularității în termenul acordat de grefier determină, astfel cum reiese din articolul 44 alineatul (6) din același regulament, inadmisibilitatea cererii introductive.

24 Potrivit Comisiei, rezultă că o cerere introductivă precum cea din cauză, viciată prin nerespectarea unei cerințe pentru care nici Statutul Curții de Justiție, nici Regulamentul de procedură al Tribunalului nu prevăd posibilitatea unei îndreptări, este, în orice caz, inadmisibilă. În lipsa unei dispoziții care să impună Tribunalului să avertizeze semnatarii unor memorii care nu respectă cerințele articolului 19 din Statutul Curții de Justiție în legătură cu faptul că nu a fost sesizat în mod legal printr-un asemenea memoriu, Tribunalul nu ar fi obligat nici să adreseze un astfel de avertisment într-un termen care ar permite reclamantului să depună o cerere introductivă în termenul prevăzut.

Aprecierea Curții

25 Nici dispozițiile invocate de recurente, nici o altă dispoziție din Regulamentul de procedură al Tribunalului și din Statutul Curții de Justiție nu obligă Tribunalul să avertizeze autorul unei acțiuni că cererea sa este inadmisibilă deoarece nu a fost semnată de un avocat care are dreptul să pledeze în fața instanțelor comunitare.

26 Deși este adevărat că Statutul Curții de Justiție și Regulamentul de procedură al Tribunalului prevăd posibilitatea îndreptării unei cereri introductive care nu respectă anumite cerințe de formă, totuși, nerespectarea obligației de reprezentare de către un avocat care are dreptul să își exercite profesia în fața instanței unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul SEE nu figurează, în orice caz, printre cerințele susceptibile să facă obiectul unei îndreptări ulterioare expirării termenului de introducere a acțiunii în conformitate cu articolul 21 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție și cu articolul 44 alineatul (6) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

27 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se constate că Tribunalul nu a încălcat nicio normă procedurală prin faptul că nu a invitat recurentele să îndrepte neregularitățile din cererea lor introductivă anterior expirării termenului de introducere a acțiunii atunci când a primit, la 21 și la 23 februarie 2006, prima cerere introductivă semnată de un avocat care nu avea dreptul să pledeze în fața instanțelor comunitare.

28 În consecință, primul motiv trebuie respins ca vădit neîntemeiat.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentele părților

29 Prin cel de al doilea motiv, recurentele arată că Tribunalul a încălcat dreptul comunitar în măsura în care a ignorat faptul că decizia în litigiu oferea informații incomplete sau eronate cu privire la modalitățile de exercitare a căilor de atac. Într-adevăr, întrucât această decizie nu a precizat nici cum, nici de către cine putea fi formulată acțiunea și întrucât s-a limitat să informeze destinatarele cu privire la existența unei căi de atac, precum și la termenul exercitării sale, recurentele ar fi fost determinate să considere că cererea lor introductivă putea fi depusă personal în limba turcă. Întrucât informația cu privire la modalitățile de exercitare a căilor de atac lipsește, este eronată sau incompletă, termenul pentru intentarea unei acțiuni în anulare nu ar fi de două luni, ci de un an.

30 În plus, recurentele susțin că resortisanții statelor terțe ar trebui să primească informații cu privire la căile de atac care să fie chiar mai cuprinzătoare decât cele adresate cetățenilor Uniunii.

31 Comisia răspunde că nu există în dreptul comunitar nici o obligație generală de a informa destinatarii actelor cu privire la căile de atac, nici o obligație de a indica termenele în care acestea pot fi exercitate.

32 Deși este adevărat că nu se poate exclude ca, în temeiul articolului 45 din Statutul Curții de Justiție, Tribunalul și Curtea să poată asimila unui caz fortuit sau de forță majoră o informație eronată cu privire la modalitățile de exercitare a căilor de atac

furnizată de către o instituție comunitară, astfel încât să nu poată fi invocată decăderea împotriva persoanelor interesate ca urmare a expirării termenelor, acesta nu ar fi cazul în speță.

33 Astfel, decizia în litigiu, limitându-se la a indica existența unei căi de atac, termenul exercitării sale, precum și instanța competentă și neconținând nicio mențiune cu privire la toate cerințele de formă pentru introducerea unei cereri introductive, nu ar fi putut să dea naștere niciunei confuzii în percepția recurentelor.

34 În sfârșit, Comisia respinge argumentul recurentelor potrivit căruia resortisanții statelor terțe ar trebui să primească informații cu privire la căile de atac care să fie mai complete decât cele oferite cetățenilor Uniunii, întrucât o informație considerată corectă și suficientă pentru aceștia din urmă ar trebui să fie considerată la fel și în privința resortisanților statelor terțe.

Aprecierea Curții

35 Tribunalul a statuat în mod întemeiat că faptul că decizia în litigiu nu preciza că o acțiune judiciară nu putea fi introdusă în mod legal decât prin intermediul unui avocat care are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul SEE nu a determinat recurentele să săvârșească o eroare scuzabilă care ar permite să se înlăture, în favoarea lor, aplicarea normelor comunitare de ordine publică ce reglementează termenele de introducere a recursului.

36 Într-adevăr, astfel cum s-a amintit la punctul 42 din ordonanța atacată, eroarea scuzabilă nu poate viza decât împrejurări excepționale în care, în special, instituția în cauză s-a aflat la originea erorii săvârșite, printr-un comportament de natură să

provoace o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unui operator normal informat (Hotărârea din 15 decembrie 1994, Bayer/Comisia, C-195/91 P, Rec., p. I-5619, punctele 26-28).

37 Or, astfel cum s-a statuat la punctele 43 și 44 din ordonanța atacată, întrucât condiția privind semnarea cererii introductive de către un avocat care are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru este o condiție esențială de formă prevăzută de Statutul Curții de Justiție și, mai ales, publicată în *Recueil des traités de l'Union européenne*, precum și în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, recurentele au avut posibilitatea să cunoască existența condiției menționate și nu pot susține în mod util că, prin comportamentul său, Comisia a provocat o confuzie admisibilă în percepția lor cu privire la modalitățile de reprezentare în justiție în fața instanței comunitare. În aceste condiții, nu se poate considera că recurentele au dat dovadă de întreaga diligență cerută unui operator normal informat.

38 O astfel de concluzie nu poate fi pusă în discuție prin argumentul recurentelor potrivit căruia resortisanții statelor terțe ar trebui să primească informații cu privire la căile de atac care să fie mai cuprinzătoare decât cele oferite cetățenilor Uniunii.

39 Într-adevăr, ar reveni celor doi avocați care au introdus prima cerere introductivă obligația de a se informa cu privire la textele relevante, în special cu privire la articolul 19 din Statutul Curții de Justiție, pentru a lua cunoștință de modalitățile de reprezentare în fața instanțelor comunitare.

40 Prin urmare, reiese din această analiză că recurentele nu au temei să susțină că Tribunalul ar fi încălcat dreptul comunitar prin faptul că nu a reținut caracterul scuzabil al erorii lor.

41 În plus, astfel cum arată în mod întemeiat Comisia, din jurisprudența Curții reiese că nu există în sarcina instituțiilor comunitare nici o obligație generală de a informa destinatarii actelor cu privire la căile de atac disponibile, nici o obligație de a indica termenele aplicabile în care aceste căi de atac pot fi exercitate (a se vedea în acest sens Ordonanța din 5 martie 1999, Guérin automobiles/Comisia, C-153/98 P, Rec., p. I-1441, punctul 15).

42 În consecință, al doilea motiv trebuie de asemenea respins ca vădit nefondat.

43 Întrucât recurentele au căzut în pretenții cu privire la toate motivele invocate, recursul trebuie respins.

Cu privire la cheltuielile de judecată

44 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată, iar recurentele au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) ordonă:

1) Respinge recursul.

2) Obligă societățile Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret Ltd Sirketi și Musa Akar la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături